

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/833/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813208488
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5813208488.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa Z. R., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XXX, zastúpeného splnomocneným zástupcom Ľudovítom Skurčákom, bytom W. I. XXX, proti odporcom: 1/ C. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, 2/ L. R., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XXX, 3/ N. X., rod. R., nar. X.X.XXXX, bytom R. XXX, 4/ P. G., rod. R., nar. XX.X.XXXX, bytom X. XXX, 5/ H. G., rod. R., nar. X.XX.XXXX, bytom R. XXX, 6/ A. G., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX, 7/ G. C., rod. R., nar. XX.X.XXXX, bytom X., W. XX, Česká republika, 8/ G. R., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XXX, 9/ R. R., nar. XX.X.XXXX, bytom R. XXX, 10/ H. Z., rod. R., nar. X.XX.XXXX, bytom V. N. - V. W., N. XXX/X, 11/ B. R., nar. XX.X.XXXX, bytom V. N. - I., I. G. XXX/XX, 12/ C. G., nar. X.XX.XXXX, bytom R. XXX, odporcovia 1/, 2/, 5/, 6/ a 12/ právne zastúpení advokátom Mgr. Igorom Paliderom, so sídlom P., R. II. XXX, o určenie neplatnosti závetu, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 7C/111/2013-50 zo dňa 21.7.2014 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že alografný závet z 28.12.2006 zriadený nebohým B. R., ktorý zomrel XX.X.XXXX, je neplatný v časti, v ktorej sa navrhovateľovi a odporcom 1/ až 9/ nedostáva podiel 1/22 a odporcom 10/ a 11 / podiel 1/44 z dedičstva po menovanom poručiteľovi. Nepovažoval za preukázané, že by poručiteľ B. R. pre zdravotné komplikácie nebol schopný vlastnoručne predmetný závet podpísať; čo napokon pripustil i navrhovateľ. Obdobne (aj) navrhovateľ potvrdil, že v čase zriadenia závetu poručiteľ bol schopný komunikovať; zároveň z ďalších dôkazov vyplynulo, že vedel čítať a písať a dokonca (bežne) čítaval noviny. Okresný súd zdôraznil, že B. R. nebol pozbavený ani čiastočne spôsobilosti na právne úkony a tiež ošetrojúci lekár potvrdil, že netrpel na žiadne duševné ochorenie. Ďalej konštatoval, že Mgr. Igor Palider je len (veľmi) vzdialeným príbuzným poručiteľa, preto sa nejedná o osobu, ktorá by nemohla vystupovať ako svedok závetu. Keďže však predmetný závet opomína potomkov poručiteľa, okresný súd vyslovil, že v dotknutom (vyššie vymedzenom) rozsahu je závet (relatívne) neplatný - § 479 Obč. zák.

V rámci procesného postupu zamietol návrhy navrhovateľa na vykonanie/doplnenie dokazovania. Zopakovanie výsluchu svedka Mgr. Igora Palidera z toho titulu, že pri jeho (prvotnom) výsluchu zástupca navrhovateľa nebol prítomný, okresný súd označil za nedôvodný. V danom štádiu totiž samotný zástupca navrhovateľa ukončil jeho zastupovanie a opustil pojednávaciu miestnosť. Za prekážku vykonania svedeckej výpovede menovaného nepovažoval to, že Mgr. Igor Palider je v súdnej veci súčasne právnym zástupcom odporcov 1/, 2/, 5/, 6/ a 12/. Zdôraznil, že súd nemá možnosť nepripustiť zastúpenie účastníka advokátom; osobitne, ak jeho záujmy nie sú v rozpore so záujmami zastúpených osôb (ako v súdnej veci). Doplnil, že Mgr. Palider bol vypočutý po náležitom poučení (aj o trestnoprávných následkoch krivej výpovede) a jeho výpoveď „len“ potvrdila výsledky vyplývajúce z ďalších dôkazov. Okresný súd neakceptoval ani návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedkyne H. B. - „druhý“ svedok závetu poručiteľa. Navrhovateľ totiž nevymedzil, o čom konkrétne by mala byť menovaná vypočutá; pričom ďalší svedok závetu vypočutý bol. Napokon okresný súd sa nestotožnil s návrhom

na vykonanie dokazovania oboznámením so zdravotnou dokumentáciou poručiťa. Navrhovateľ jednak bližšie nezdôvodnil, prečo nepostačuje vyjadrenie ošetrojúcej lekárky MUDr. Y., a jednak neuviedol, odkiaľ navrhuje zdravotnú dokumentáciu vyžiadať. V tejto spojitosti okresný súd dodal, že navrhovateľ znáša dôkazné bremeno a je na ňom, aby súdu navrhol vykonanie dôkazu dostatočne konkrétnym spôsobom, a nie prenášal dôkazné bremeno na súd.

O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu - § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia. Namietal nedôslednosť v procese dokazovania, osobitne ohľadne pripustenia a vykonania výsluchu svedka Mgr. Igora Palidera, ktorý súčasne v prebiehajúcom konaní zastupuje niektorých odporcov. Okresnému súdu vytýkal, že neurobil vhodné opatrenia a umožnil menovanému byť prítomným na pojednávaní aj v štádiu pred jeho svedeckou výpoveďou. V tejto spojitosti odvolateľ za zavádzajúce označil, že sa vzdal plnej moci, keď opustil pojednávanie miestnosť; daným spôsobom len (na protest) reagoval práve na ním namietaný postup súdu.

Taktiež namietal nevykonanie dokazovania zdravotnou dokumentáciou poručiťa, ktorý v rozhodnom čase mal trpieť šedým zákalom a „inými chorobami“. Za nedostatočný považoval rukou písaný text (zrejme MUDr. Naništovou) na výzve okresného súdu, ktorý - navyše - ani neobsahuje uvedenie dátumu vyhotovenia. Samotnú dotknutú výzvu okresného súdu označil za svojvoľnú, lebo (on) požadoval pripojenie celej zdravotnej dokumentácie.

Navrhovateľ poukazoval tiež na nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, pričom z jeho obsahu má zároveň vyplývať zaujatosť konajúcej sudkyne, nerovnaký prístup k účastníkom a osobitne k ich zástupcom. Z daného titulu mal odvolateľ podozrenie až na korupčné správanie.

Odporcovia 1/, 2/, 5/, 6/ a 12/ (prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu) navrhovali odvolanie, ktoré označili za nedôvodné a účelové, zamietnuť. Uviedli, že možnosť nepripustenia výsluchu Mgr. Igora Palidera ako svedka (len z toho titulu, že bol zároveň právnym zástupcom niektorých účastníkov) nevplyva zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Celkovo dokazovanie vykonané okresným súdom považovali za dostatočné. Bolo preukázané, že poručiťa závet vlastnoručne podpísal; navrhovateľ mal možnosť uvedené spochybníť len prostredníctvom znaleckého posudku z odboru grafológie, čo však v konaní pred súdom prvého stupňa nevyužil. Označení odporcovia dodali, že poručiťovi jeho zdravotný stav umožňoval uskutočniť zamýšľaný úkon - zriadiť závet. K jeho zriadeniu pritom došlo štyri roky pred smrťou poručiťa, a teda je zjavné, že mu nebránila žiadna zdravotná prekážka vo vykonaní závetu.

Ostatní odporcovia zostali v odvolacom konaní nečinní.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, 2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za súčasnej aplikácie § 156 ods. 3 O.s.p.) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/, ods. 2 O.s.p.

Hoci možno súhlasiť s úvahou okresného súdu, že ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku neumožňujú súdu nepripustiť advokáta ako zástupcu účastníka (kolíziu záujmov v súdnej veci z dosiaľ tvrdených okolností konštatovať nemožno), je zároveň dôvodnou požiadavka odvolateľa na vykonanie primeraných opatrení v zmysle § 117 ods. 1 O.s.p. na zabezpečenie „úspešného vykonania dôkazov“. To znamená takého spôsobu vykonania dôkazov, ktorý nemôže spochybníť výsledky vyplývajúce z jednotlivého určitého dôkazu.

Na situáciu vzniknutú v súdnej veci bolo žiaduce zareagovať napr. tým, že „prvým“ dôkazom vykonaným na pojednávaní by bol práve výsluch svedka Mgr. Igora Palidera, ktorý súčasne vystupuje ako právny zástupca niektorých odporcov. Je nepochybné, že pokiaľ bol menovaný prítomný pri výsluchoch viacerých účastníkov, došlo k stavu, kedy jeho výpovedi nie je možné pripísať inak obvyklú relevanciu vlastnú tomuto dôkaznému prostriedku. Uvedené je osobitne významné z toho dôvodu, že predmetná výpoveď - mimo výpovedí účastníkov - je fakticky rozhodujúcim dôkazom v prejednávanom prípade. V tejto súvislosti krajský súd dodáva, že tak odporcovia, ktorých Mgr. Igor Palider zastupuje, ako aj menovaný advokát, si museli byť vedomý tejto neštandardnej situácie a pred udelením/prijatím plnomocenstva mali zvážiť všetky eventuálne dopady.

Vzhľadom na rozoberanú podstatnú nedôslednosť v procese dokazovania sa do iného uhla dostávajú i závery okresného súdu o neakceptovaní ďalších návrhov navrhovateľa na vykonanie/doplnenie dokazovania. Pokiaľ relevantnosť výpovede „prvého“ svedka spísania závetu je v nemalej miere narušená, nevykonanie dokazovania výsluchom „druhého“ svedka len odkazom na svedeckú výpoveď „prvého“ svedka neobstojí. Obdobne nie je namieste nevykonanie dôkazu „druhého“ svedka závetu pre nenáležitú vymedzenie predmetu výsluchu. Rovnako vo vzťahu k výsluchu Mgr. Palidera - prvý svedok závetu - totiž navrhovateľ žiadne osobitne konkrétne okolnosti neuvádzal a okresný súd predmetný dôkaz vykonal.

Za rozoberaných okolností nie je primerané taktiež len veľmi stručné vyjadrenie ošetrojúcej lekárky ohľadne zdravotného stavu poručiťľa. Hoci je pravdivým i tvrdenie odvolateľa, že dané vyjadrenie neobsahuje dátum vyhotovenia, táto formálna nedôslednosť by nebola zásadnou skutočnosťou. Z daného vyjadrenia je nepochybné, že poručiťľ B. R. netrpel duševným ochorením a liečil sa na vredovú chorobu žalúdka. Ostatné súvislosti zdravotného stavu menovaného zostávajú nezodpovedané minimálne v tom rozsahu, či niektorého iných zdravotných obmedzení (pokiaľ nimi poručiťľ trpel) bolo (aspoň hypoteticky) spôsobilé v roku 2006 spochybníť schopnosť poručiťľa zriadiť závet. Navrhovateľom tvrdený šedý zákal - vzhľadom na preukázanie výpoveďami účastníkov schopnosti poručiťľa v danom čase čítať noviny - takouto zdravotnou indispozíciou nie je. Ohľadne celkového zdravotného stavu B. R. v rozhodnom období je však jednoznačne žiaduce komplexnejšie vyjadrenie (eventuálne i v rámci výsluchu na pojednávaní) ošetrojúcej lekárky. Pre úplnosť odvolací súd dopĺňa, že označenie (listinného) dôkazu vymedzením - zdravotná dokumentácia presne označenej fyzickej osoby s presne označeným všeobecným lekárom - je primeraným z hľadiska unesenia dôkazného bremena účastníkom konania.

Naproti doteraz konštatovanému neobstoja vyjadrenia odvolateľa ohľadne nepresvedčivosti, resp. nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia. Základné právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s „právom“ účastníka byť pred súdom úspešný; prípadne s „právom“ na vydanie rozhodnutia v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Preto nie je porušením daného základného/ústavného práva, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka; vrátane predstáv o obsahu odôvodnia. Intenzitu zásahu spôsobilú prívodiť porušenie ústavných/základných práv dosahuje len odôvodnenie, ktoré neuvádza žiadnu argumentáciu, prípadne také, ktorého dôvody sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky alebo ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (bližšie napr. I. ÚS 344/10, III. ÚS 305/08). Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia však takúto charakteristiku nepochybné nespĺňa.

Z daného titulu (minimálne) neprimerane vyznievajú tvrdenia odvolateľa o možnom korupčnom správaní okresného súdu/zákonnej sudkyne. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia taktiež nedáva podklad na vyslovenie záveru o nerovnakom prístupe súdu k jednotlivým účastníkom, resp. procesným stranám. Podobne nie je zavádzajúcim konštatovanie okresného súdu, že zástupca navrhovateľa (pôvodne) ukončil zastupovanie a opustil (v jeho priebehu) pojednávanie dňa 25.6.2014. Uvedené zodpovedá nielen obsahu zápisnice z daného pojednávania, ale tiež faktu, že v rámci ďalšieho pojednávania (na jeho začiatku) dňa 21.7.2014 navrhovateľ (opätovne) splnomocnil p. L. C. na jeho zastupovanie v súdnej veci.

Len na okraj je vhodné dodať, že bez ohľadu na vyššie rozoberané súvislosti ohľadne výpovede Mgr. Igora Palidera, by len samotná neprítomnosť zástupcu na pojednávaní nebola dôvodom na zopakovanie výsluchu tohto svedka. Inými slovami, pokiaľ sa účastník (alebo jeho zástupca) vlastným postupom dostane do situácie, že sa nezúčastní vykonávania dokazovania, nevyplýva súdu povinnosť takéto dokazovanie zopakovať za jeho prítomnosti.

Vzhľadom na nemožnosť „konvalidácie“ výsledkov výpovede svedka Mgr. Igora Palidera, doteraz zistený skutkový stav nie je dostatočným základom pre meritórne rozhodnutie. Nadväzne musel byť napadnutý rozsudok v odvolacom konaní zrušený.

Nakoľko krajský súd napadnuté rozhodnutie zrušil vo vzťahu k výroku o absolútnej neplatnosti závetu poručiťľa, bolo nevyhnutné zrušiť rozhodnutie aj v naň nadväzujúcich výrokoch o jeho relatívnej neplatnosti a o trovách konania. Z hľadiska vzťahu relatívnej a absolútnej neplatnosti je nutné doplniť, že relatívne neplatným môže byť právny úkon (v súdnej veci závet) len vtedy, ak je „všeobecne“ platným, t.j. nedopadajú naň dôsledky žiadneho z dôvodov absolútnej neplatnosti právneho úkonu.

V ďalšom postupe vo veci okresný súd vykoná nevyhnutné doplnenie dokazovania predovšetkým v zmysle vyššie uvedených intencií.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.